

Tontinluovutus 06/2022 – 'Vähähiilinen kiertotaloustalo'

Tontinluovutuksen tavoitteena on edistää Tampereen kaupungin tavoitetta olla hiilineutraali vuoteen 2030 mennessä.

Yleisesti rakennuksen hiilijalanjälki muodostuu koko rakennuksen elinkaaren - materiaalien tuotannon, rakentamisen, käytön ja purkamisen - aikana. Uudisrakentamisessa edellytetään nykyään jo lähes nollaenergiarakentamista. Kun rakennusten käytöstä johtuva energiankulutus ja siitä aiheutuvat hiilipäästöt on saatu minimoitua, nousevat rakennuksen muut elinkaaren vaiheet yhä merkittävämpään rooliin rakentamisen aiheuttamien hiilipäästöjen vähentämisessä.

Yksi ratkaisu talonrakentamisen hiilipäästöjen minimoimiseen on kiertotalouden mukainen rakentamistoiminta, jossa kertaalleen käyttöön otetut luonnonvarat säilytetään käytössä mahdollisimman pitkään. Kiertotalouden viitekehys tarjoaa erilaisia näkökulmia luonnonvaroihin sitoutuneiden arvojen säilyttämiseen (esim. muuntojoustavuus tai "purettavaksi suunniteltu"). **Tämän tontinluovutuksen tavoitteena on kuitenkin edistää kiertotalouden periaatteiden mukaista rakentamista rakennusosien ja -materiaalien uudelleen- ja uusiokäytön näkökulmasta.**

Tontin hakijan tulee esittää konseptitason suunnitelma siitä, miten tontille sijoitettavassa hankkeessa tullaan hyödyntämään seuraavanlaisia kiertotalouden periaatteiden mukaisia rakennusosia tai -materiaaleja: (1) uudelleenkäytetyt materiaalit¹, (2) uusiomateriaalit² tai (3) uusiutuvat materiaalit³. Rajaus koskee hankkeen maanpäällisiä rakenteita.

Esitettyjen konseptitason suunnitelmien kokonaisarviointiin ja tontinluovutuksen valintaprosessiin vaikuttaa:

- Hyödynnettävien ratkaisujen jalostusaste:* tavoitteena on hyödyntää rakennusosia tai -materiaaleja mahdollisimman lähellä alkuperäistä käyttötarkoitustaan, koska mitä korkeammassa jalostusasteessa tai arvossa rakennusosia hyödynnetään, sitä vähemmän häviää niihin sitoutuneita materiaaleja ja energiaa.
 - Esim. Purettujen teräspalkkien hyödyntäminen kokonaisuutena arvioidaan korkeammalle kuin teräspalkkien, joiden valmistuksessa on hyödynnetty kierrätettyä terästä.
 - Esim. Purettujen teräspalkkien hyödyntäminen kokonaisuutena arvioidaan korkeammalle kuin uusien puurakenteiden käyttäminen.
- Uutuusarvo ja kokonaistoteutuksen kunnianhimoisuus:* tavoitteena on kannustaa uutuusarvoltaan korkeiden ja rakennushankkeen kokonaistoteutuksen näkökulmasta kunnianhimoisten kiertotalousratkaisujen kehittämiseen rakennusalalla. Sitä korkeammalle esitetty konseptisuunnitelma arvioidaan, mitä:
 - vähemmän sen sisältämistä ratkaisuista löytyy rakennusalalta esimerkkejä Suomesta.
 - merkittävimmin osin esitetyt kiertotalousratkaisut hyödynnetään tontille tulevassa rakennuksessa. Esim. muutaman ikkunan tai oven uudelleenkäyttö arvioidaan alemmaksi kuin, että jotain kiertotalousratkaisuja hyödynnetään merkittävin osin talon rakenteissa.

Konseptitason suunnitelma kiertotalousratkaisusta esitetään tonttihaun yhteydessä tekstimuotoisina kuvauksina, joita voi täydentää muulla materiaalilla, esimerkiksi kaavioilla. Osaksi suunnitelmaa täytyy liittää myös laskelma ja perustelut esitetyn ratkaisun(/-jen) tai innovaation hiilikädenjäljestä eli positiivisista ympäristövaikutuksista. Suunnitelman pituus max. 4 sivua (A4), käytetty fontti Times New Roman 10, riviväli 1. Saa sisältää kuvia ja/tai kaavioita. Ylimenevää osaa ei lueta eikä arvioida. Tallenna tiedosto pdf:nä.

Tontinsaajan tulee lisäksi laskea ja raportoida rakennuksen elinkaaren hiilijalanjälki ja hiilikädenjälki tontinkäyttösuunnitelman yhteydessä. Lisäksi kaupunki pyytää raportoimaan toteuman vastaanottovaiheessa. Hiilijalanjälki ja hiilikädenjälki tulee laskea Ympäristöministeriön rakennuksen vähähiilisyyden arviointimenetelmän mukaisesti. Arvioinnissa tulee käyttää arviointihetkellä julkaistua uusinta arviointimenetelmää sekä hakumateriaalin liitteessä esitetyt ohjeita.

Mahdolliset kilpailuun liittyvät kysymykset tulee esittää verkkosivulla olevalla lomakkeella viimeistään 20.6.2022 klo 12.00 mennessä. Vastaukset julkaistaan tällä sivulla 22.6.2022 mennessä.

Tampereen kaupungin asettama asiantuntijaraati arvioi esitetyt konseptisuunnitelmat.

¹ Rakennusosat, jotka on purettu kokonaisuutena ja hyödynnetään kohteessa uudelleen ilman mittavaa jalostamista.

² Rakennusosat, joiden valmistuksessa on hyödynnetty kierrätettyjä materiaaleja. Esim. uusiobetoni.

³ Rakennusosat, joiden valmistuksessa on hyödynnetty luonnossa uusiutuvia materiaaleja. Esim. puu.